

Natuurlijk Platteland Nederland
Postbus 186
9200 AD Drachten
0512-305190
www.natuurlijkplatteland.nl

Natuurlijk Platteland West
Postbus 649
2003 RP Haarlem
023-5162361

BoerenNatuur
Postbus 186
9200 AD Drachten
0512-305190

Natuurlijk Platteland Oost
Postbus 74
6700 AB Wageningen
0317-466254

Natuurlijk Platteland Limburg
Postbus 1257
6040 KG Roermond
0475-355713

ZLTO-Goes
Cereshof 4
4463 XH Goes
0113-247700

Landschapsbeheer Nederland
Postbus 9756
3506 GT Utrecht
tel: 030-2345010
www.landschapsbeheer.nl
info@landschapsbeheer.nl

Landschapsbeheer Groningen
V. Maerlantlaan 1

9752 JT Haren
050-5345199
www.landschapsbeheer.com/groningen

Landschapsbeheer Friesland
Commissieweg 15
9244 GB Beesterzwaag
0512-383800
www.landschapsbeheer.com/friesland

Landschapsbeheer Drenthe
Rodeweg 25
9404 RM Assen
0592-316616
www.landschapsbeheer.com/drenthe

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 11-41
8232 JS Lelystad
0320-265065
www.landschapsbeheer.net

Landschapsbeheer Gelderland
Postbus 1030,
6801 BA, Arnhem
026-3537444
www.landschapsbeheergelderland.nl

Landschap Noord-Holland
Postbus 257
1900 AG Castricum
0251-662244
www.landschapsbeheer.com/noordholland

Landschapsbeheer Overijssel
Poppenallee 39
7722 KW Dalfsen
0529-40173
www.landschapsbeheer.com/overijssel

Landschapsbeheer Utrecht
Bunnikseweg 39
Postbus 121
3730 AC De Bilt
030-2205534
www.landschapsbeheer.com/utrecht

Landschapsbeheer Zuid-Holland
Blekerssingel 56
2806 AC Gouda
0182-683666
www.landschapsbeheer.com/zuidholland

Stichting Landschapsbeheer Zeeland
Postbus 286
4460 AR Goes
0113-230936
www.landschapsbeheer.com/zeeland

Coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap
Postbus 80
5076 ZH Haaren
0411-622775
www.landschapsbeheer.com/brabant

Stichting IKL
Postbus 154
6040 AD Roermond
0475-386430
www.ikl-limburg.nl

CLM
Postbus 62
4100 AB Culemborg
0345-470700
www.clm.nl
info@clm.nl



De Natuurwerkplaats wegwijzer voor agrarische natuurverenigingen

Colofon

Natuurwerkplaats is een product van NPN, LBN en CLM

De website is gemaakt in het kader van het project "Communicatie Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Dit project is gefinancierd door het Ministerie van LNV.

Samenstelling:

Harriët de Ruiter, Adriaan Guldemon (CLM)

Vormgeving:

Ontwerpbureau Wrik (BNO), Utrecht

Druk:

Libertas, Bunnik

Maart 2005

Foto's: Foto Kina (patrijs), H. Kloen, aangevuld met beelden van de website.

Brochure is down te loaden via www.clm.nl

U kunt aan deze brochure geen rechten ontlenen.





Voorwoord

Graag nodig ik u om gebruik te maken van de Natuurwerkplaats. Deze kan dienen als een bescheiden, maar niet onbelangrijk hulpmiddel bij uw activiteiten voor agrarisch natuur en landschapsbeheer. Door het aan elkaar beschikbaar stellen van kennis en ervaring kan een kruisbestuiving plaats vinden, met als resultante een verdere ontwikkeling en professionalisering van onze activiteiten voor agrarisch natuur en landschapsbeheer. De lol en het enthousiasme waarmee velen actief zijn is misschien wel het belangrijkste waarin we elkaar, door praktische voorbeelden, kunnen stimuleren en positief prikkelen. De uitwerking die dit heeft op onze bedrijven en de omgeving is reeds waarneembaar en levert tevens een bijdrage aan de kwaliteit van onze samenleving!

Teunis Jacob Slob, voorzitter Natuurlijk Platteland Nederland

Wat is de Natuurwerkplaats?

De Natuurwerkplaats is een website waar u veel praktische informatie over agrarisch natuurbeheer, organisatieontwikkeling voor agrarische natuurverenigingen en toegankelijkheid kunt vinden. Doel van de website is om het beheer van natuur en landschap door agrarische natuurverenigingen te verbeteren en de toegankelijkheid van het platteland te vergroten. Dit willen we bereiken door professionalisering van de agrarische natuurverenigingen. De Natuurwerkplaats is ontwikkeld door CLM, Landschapsbeheer Nederland en Natuurlijk Platteland Nederland.

Voor wie is de Natuurwerkplaats?

De Natuurwerkplaats is primair bedoeld voor agrarische natuurverenigingen, waarbij we afhankelijk van de onderwerpen denken aan het bestuur, een eventuele coördinator, boerenleden, burgerleden en vrijwilligers. Daarnaast kunnen met name ook niet bij verenigingen aangesloten agrariërs, geïnteresseerde burgers, adviseurs en agrarisch onderwijs van de website gebruik maken.

Wat kunt u vinden op de Natuurwerkplaats?

Informatie om een vereniging op te richten of te professionaliseren vindt u via de webpagina **Organisatie**. De pagina **Natuur en Landschap** verwijst u naar praktische zaken voor het meten en rapporteren van de natuurkwaliteit en het beheren van natuur en landschap. Via deze pagina kunt u onder andere informatie uit het Handboek Agrarisch Natuurbeheer downloaden. De pagina **Natuur en Recreatie** wijst u de weg naar informatie over het thema toegankelijkheid, bijvoorbeeld hoe een wandelpad aan te leggen en wat daarbij komt kijken. Daarnaast vindt u op de website de **Natuurbibliotheek**. Hierin staan ruim 250 titels van handige brochures en rapporten met betrekking tot agrarisch natuur en landschapsbeheer, organisatievorming, cultuurhistorie, financiering en toegankelijkheid. Ook kunt u hier vinden waar u de desbetreffende publicatie kunt bestellen.

Wegwijs op de natuurwerkplaats

Structuur website

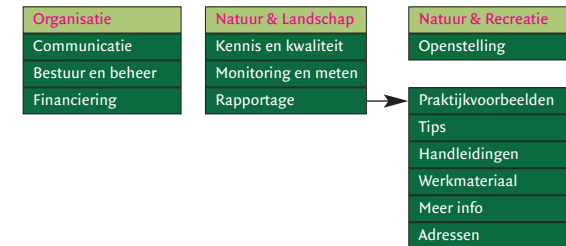


Indien u in uw internetbrowser (bijvoorbeeld Internet Explorer of Netscape) www.natuurwerkplaats.nl invult, komt u op de startpagina terecht. Indien u vanuit de startpagina op "Ga verder" klikt, komt u op de pagina terecht waar u uit verschillende thema's kunt kiezen.

Thema's

De website is opgebouwd rond de thema's Organisatie, Natuur en Landschap en Natuur en Recreatie.

In deze brochure staat per thema beschreven hoe u naar verdere informatie kunt zoeken. De thema's zijn onderverdeeld in de volgende onderwerpen:



HOME | CONTACT | NATUURBIEB | SITEMAP

Home
Als u hier op klikt, komt u vanuit iedere pagina op de website weer bij de startpagina terug.

Contact
Indien u op [Contact](#) klikt, kunt u een bericht of vraag sturen over de website aan CLM, Landschapsbeheer Nederland en Natuurlijk Platteland. Het is belangrijk dat u daarbij uw naam en emailadres invult.

Natuurbieb
Een verzameling van meer dan 250 brochures e.d. op het gebied van natuur en landschap, organisatie-ondersteuning, cultuurhistorie, financiering en toegankelijkheid. Op pagina 7 van deze brochure vindt u meer informatie over het zoeken in de natuurbieb.

Sitemap
Hiermee krijgt u een overzicht van de structuur van de website. Ook kunt u hier per thema en onderwerp zien welke documenten er op de website staan. U kunt de documenten ook vanuit hier openen en downloaden.

TIPS

Downloaden

Wanneer u een document wilt downloaden, klikt u op het icoontje van het betreffende document. Indien u bijvoorbeeld het "Stappenplan voor oprichting vereniging Agrarisch Natuurbeheer" wilt downloaden, klikt u op het wordicoontje. Vervolgens wordt gevraagd waar op uw computer het bestand wilt opslaan. Soms is uw computer zo ingesteld dat dit keuzemenu niet verschijnt en het document direct op uw bureaublad terecht komt.

Tekens

Klikt u op het teken dan gaat u naar het vorige scherm toe. Het teken geeft aan dat u door daarop te klikken meer informatie over een onderwerp kunt krijgen.

Organisatie

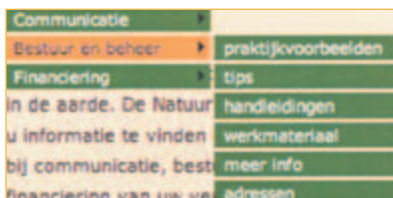
Wanneer u op de startpagina naar **Organisatie** gaat, krijgt u het volgende beeld te zien:

Deze webpagina bestaat uit de onderdelen *Communicatie*, *Bestuur en beheer* en *Financiering*. Stel, u bent een beginnende natuurvereniging en u bent op zoek naar informatie over de organisatiestructuur van een vereniging en financiering van uw activiteiten. Hoe gaat u op zoek?



Bestuur en beheer

Voor informatie over de organisatiestructuur van een vereniging is het het meest logische om onder *Bestuur en beheer* te zoeken. Als u op **Organisatie** gaat staan, opent zich een uitklapscherm. Dan ziet u dat u kunt kiezen tussen verschillende typen documenten, bijvoorbeeld “*praktijkvoorbeelden*”, “*tips*” of “*handleidingen*”.



Wanneer u op “*praktijkvoorbeelden*” klikt, ziet u bijvoorbeeld de organisatiestructuur van de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Ade. U kunt hierop klikken om te kijken of u daar voor uw vereniging iets mee kunt. Daarna kunt u kijken of u bij “*tips*”, “*handleidingen*” of “*werkmateriaal*” geschikte informatie kunt vinden. Klikt u bijvoorbeeld op “*handleidingen*”, dan ziet u verschillende documenten. Zo ziet u onder “rechtsvorm” een “Stappenplan voor oprichting van een vereniging”. Door hierop te klikken kunt u het document openen en downloaden.

Vindt u hier niet de geschikte informatie, dan kunt u op “*meer info*” klikken. Daarin kunt u diverse informatiebronnen vinden. Hier staat ook een link naar de **Natuurbieb**. Hoe u hier op zoekt, kunt u op pagina 7 van deze brochure lezen.

Financiering

Als coördinator of adviseur van de ANV wilt u aan de slag met de bescherming van akkervogels. Daarvoor is het moeilijk om financiering te krijgen via de SAN. U zoekt daarom onder *Financiering* bij “*tips*”. Daar vindt u o.a dat de agrarische natuurvereniging Den Hâneker via adoptie financiering voor weidevogels organiseert. Misschien is dit iets voor uw probleem? Via “*handleidingen*” vindt u vervolgens de “Handleiding adoptie”, waarin staat hoe u een adoptieproject kunt opzetten.

Natuur en Landschap

Wanneer u via de startpagina naar **Natuur en Landschap** gaat en op **Natuur en Landschap** gaat staan, komt u in het volgende uitklapmenu terecht.

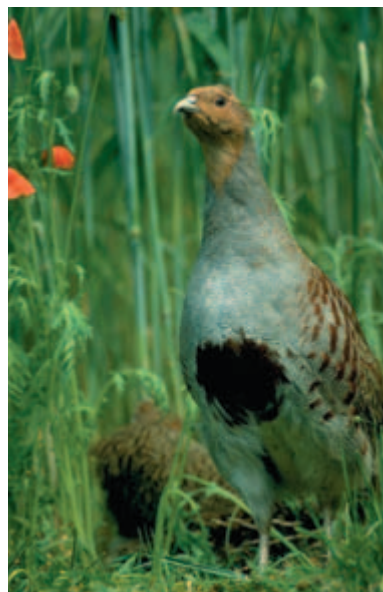


Kennis en kwaliteit

U bent lid van een agrarische natuurvereniging en in uw gebied kunt u via de SAN van het Programma Beheer inschrijven op natuurvriendelijk slootkantbeheer. U wilt graag meer informatie over hoe u uw slootkanten goed moet beheren. Na enig zoekwerk vindt u bij *Kennis en kwaliteit* onder het kopje “*handleidingen*” het Handboek Agrarisch Natuurbeheer. Om hier te komen moet u klikken op de link naar www.landschapsbeheer.nl. U komt dan op de pagina terecht waar u onderdelen uit het Handboek kunt downloaden. Het onderdeel over natuurvriendelijk slootkantbeheer vindt u in paragraaf 3.2.1. Voor het downloaden wordt een apart webvenster geopend. Als u klaar bent met het downloaden kunt u het venster weer wegklikken.

Monitoring en meten

U doet als vereniging mee met akkerrandenbeheer. U wilt als bestuur weten of deze randen ook patrijzen aantrekken, omdat dit een Rode lijstsoort is. Bovendien weet u dat er nog patrijzen in uw werkgebied zitten, dus de kans op succes is groot! U wilt de provincie namelijk laten zien dat het beheer dat u uitvoert resultaten oplevert. Aan u als vrijwilliger heeft het bestuur van de ANV gevraagd hiervoor een waarnemingenformulier te ontwerpen. U zou graag een voorbeeld van een waarnemingenformulier van een andere vereniging zien. Het lijkt u het meest logisch om onder *Monitoring en meten* bij “*werkmateriaal*” of “*praktijkvoorbeelden*” te zoeken. U klikt het eerst op “*werkmateriaal*”. U vindt daar inderdaad een voorbeeld van een geschikt voorbeeld: waarnemingenformulier “Patrijs” van Stichting Akkerleven op Noord-Beveland.



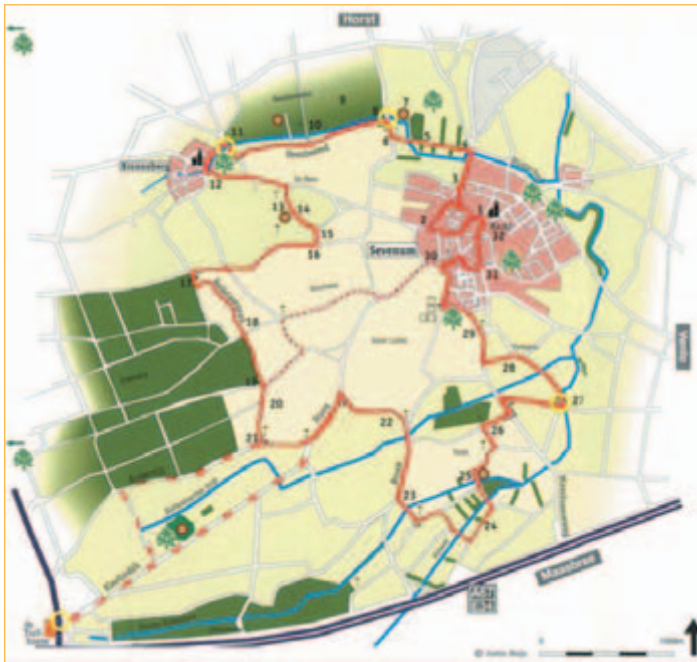
Natuur en Recreatie?

Bij **Natuur en Recreatie** staat het onderwerp "*Openstelling*". In de toekomst wordt dit aangevuld met andere onderwerpen.

Openstelling

Als agrariër denkt u over de aanleg van een wandelpad. Ook kunt u als bestuur van de agrarische natuurvereniging de toegankelijkheid van uw werkgebied willen versterken. Hoe realiseert u zo'n wandelpad en wat komt daar zoal bij kijken? Met wie moet u samenwerken? Een handleiding voor de aanleg van een wandelroute vindt u door bij *Openstelling* op "*Handleidingen*" te klikken en vervolgens op "Aanleg van een wandelroute" (WUR/PPO "*Uit de voeten met wandelpaden over boerenland, een leidraad voor de aanleg van wandelroutes*").

Ook kunt u allerlei voorbeelden van bestaande wandelroutes over boerenland vinden. Klikte u bijvoorbeeld op "*praktijkvoorbeelden*", dan vindt u o.a. een link naar de website waar de "Wandelroute Groengroep Sevenum" opstaat. Dit is een wandelroute die loopt langs natuurelementen die bij deze groengroep in beheer zijn.



Natuurbieb, niet alleen natuur...

In de **Natuurbieb** vindt u zo'n 250 titels van brochures, nieuwsbrieven, rapporten e.d. die betrekking hebben op natuur- en landschap, organisatieondersteuning, cultuurhistorie, financiering en toegankelijkheid. U kunt de **Natuurbieb** linksonder op de website **Natuurwerkplaats** vinden. Bij iedere publicatie staat aangegeven waar u deze kunt bestellen/aanschaffen. Een aantal publicaties kunt u ook direct downloaden.

Hoe zoek ik in de Natuurbieb?

Publicaties kunt u hier op één van de thema's of op trefwoord zoeken. Wilt u bijvoorbeeld informatie over



Weidevogelbescherming

U vult bij "*zoeken op trefwoord*" "*weidevogelbescherming*" in en u vindt 4 publicaties. Één daarvan is de Veldgids Weidevogelbescherming. Wanneer u op de titel klikt, ziet u een omschrijving van de inhoud van het gidsje en waar u deze kunt bestellen.



Wilt u zeker weten dat er niet meer publicaties zijn, dan kunt u ook op een ander trefwoord zoeken. Indien u op het trefwoord "weidevogels" zoekt, krijgt u 11 titels als resultaat. Wilt u graag een overzicht van alle publicaties van het thema Natuur en Landschap, dan kiest u bij "thema" voor "*Natuur en Landschap*" en vult u bij "trefwoord" niets in.

Opmerkingen, aanvullingen en vragen

Indien u opmerkingen, aanvullingen of vragen heeft, kunt u via "Contact" een email naar NPN sturen. Ook kunt u een brief sturen of telefonisch contact opnemen (zie adressen op pagina 8). Het toezenden van interessante praktijkvoorbeelden en aanvullingen op de website wordt op prijs gesteld. Dit geldt ook voor (nieuwe) brochures die nog niet op de website staan.